

روزنه

نماینده ولی فقیه در سپاه:

آمریکایی‌ها دنبال تغییر محاسبات دولتمردان، خواص و مردم هستند

- روابط‌عمومی سپاه فجر استان فارس:

حجت‌الاسلام علی سعیدی، نماینده ولی فقیه در سپاه، در همایش بزرگ روحانیون استان فارس با تأکید بر وجود تقابیل حقیقی بین انقلاب اسلامی ایران و آمریکا، گفت: «رهبر آمریکا در ۵۰ سال اخیر، حضور نظامی، تحریم و فشار اقتصادی، نرم‌افزاری و حرکت‌های فرهنگی بوده است. آمریکایی‌ها برای عملیاتی‌سازی راهبرد سلطه در نیمه دوم قرن بیستم، به ۲۲ کشور مانند کره و ویتنام مستقیما حمله کردند؛ در اجرای راهبرد نیمه‌سخت، در ۱۶ کشور مانند کوبا و کودتای ۲۸ مرداد ایران، دخالت و نقش‌آفرینی کردند و در راستای راهبرد نرم‌افزاری، انقلاب‌های مخملی را طراحی کردند». او با بیان اینکه آمریکایی‌ها روی ذهن مردم شوروی کار کردند و همین‌طور با تغییر محاسبات، رئیس‌جمهور وقت آنها هم در شکست انقلاب شوروی خیلی مؤثر بود، گفت: «آمریکایی‌ها از این تغییر محاسبات خیلی استفاده کردند. پس از پیمان سالت، جشن بزرگی در شوروی برگزار شد و خوشحوظ از آن به گرد _ پد یاد کرد». حجت‌الاسلام سعیدی ادامه داد: «ساسی‌ترین راهبرد آمریکا برای سلطه بر جهان سخت، با تبدیل راهبردهای سخت و نیمه‌سخت به تحریم و تعامل دنبال می‌شود». او با بیان اینکه انقلاب شوروی، آمریکا را با تهدیداتی جدی مواجه کرده بود، گفت: «تحلیل آمریکا پس از سقوط شوروی، این بود که دو تهدید سرخ و سبز متوجه آمریکاست‌که تهدید سبز احیای کسل بالقوه جهان اسلام با محوریت انقلاب اسلامی ایران است؛ اگر انقلاب اسلامی بتواند به اهدافش دست پیدا کند، آمریکا را با چالش‌هایی جدی مواجه می‌کند». نماینده ولی فقیه در سپاه ادامه داد: «شخصه‌های انقلاب اسلامی در مقایسه با انقلاب شوروی، جهان‌بینی و ایدئولوژی الهی، رهبری الهی، انگیزه و اراده انقلابیون و نفوذ مردمی و رابطه مردم با رهبری هستند و امروز انقلاب اسلامی در بسیاری از کشورهای جهان نفوذ معنوی دارد». او با تأکید بر اینکه بخش عمده‌ای از اهل سنت با انقلاب اسلامی همراه هستند و اگر عالمی به مقدسات اهل سنت توهین کند، زحمات وحدت‌گرایی بر باد می‌رود، گفت: «جهاد اسلامی و حماس با ما هم‌پیمان هستند و شلیک موشک از غزه به سمت رژیم صهیونیستی، موهبت نفوذ معنوی انقلاب اسلامی است. اهل سنت مالزی، افغانستان و... هودار ما هستند. اهل سنت سکولار هم با ما مشکل ندارند؛ اما با وهابیت مشکل داریم». حجت‌الاسلام سعیدی در تشریح مصداق‌های تقابیل مبنایی انقالب اسلامی ایران با آمریکا، گفت: «پشتیبانی آمریکا از صدام، دخالت نظامی مانند کودتای نوژه و دخالت نیمه‌سخت نظیر فتنه ۸۸، نمونه‌هایی از توطئه‌های آمریکا هستند. امروز «تعامل» ابزار آمریکا برای «نفوذ» شده است. معلوم شده هدف آنها فراتر از هسته‌ای بوده و وقتی نتوانستند به هدف خود برسند، به‌جای اول بازگشتند؛ نقد داده‌ایم و نسبه گرفته‌ایم و آنها کوتاه نمی‌آیند مگر ما از آرمان‌هایمان کوتاه بایایم».

او ادامه داد: «آمریکایی‌ها دنبال تغییر محاسبات دولتمردان، خواص و مردم هستند و تغییر ذائقه مردم چالشی‌ترین اتفاق است». حجت‌الاسلام سعیدی افزود: «وقتی دولتمردان می‌گویند «چرا با آمریکایی‌ها این‌طوری حرف می‌زنید که ما را تحریم کنند»، این تغییر محاسبات است؛ وقتی می‌گویند «نمی‌توان با جهانی‌سازی مقابله کرد»، این تغییر محاسبات است؛ وقتی می‌گویند «امیرالمومنین با رأی مردم حکومتش محقق شده»، این تغییر محاسبات است و وقتی می‌گویند «مشروعیت خود را از صندوق رای می‌گیریم»، این تغییر محاسبات است». او در تشریح برنامه‌های آمریکا برای مقابله با انقلاب اسلامی ایران، گفت: «آمریکا سه برنامه حمایت از عناصر غرب‌گرا و غرب‌باور، شرعی‌سازی افکار عمومی مردم و تقویت جریان تکنوکرات‌های متمایل به غرب را در دستور کار دارد». او ادامه داد: «بین امام(ره) و شهید بهشتی از یک طرف و دولت موقت و بنی‌صدر از سوی دیگر چالش و اختلاف‌نظر بود. در سایر دولت‌ها هم این اختلافات مشاهده می‌شود. این اختلافات مبنایی و ریشه‌ای است». حجت‌الاسلام سعیدی در تشریح تقابیل شهید بهشتی و بنی‌صدر گفت: «این اختلافات در چهار حوزه اعتقادات، یعنی منشأ مشروعیت و اختیارات ولی فقیه، سیاست خارجی، فرهنگ و مدیریت کشور بودند».

یک بار دیگر لازم می‌داند از زحمات و تلاش‌های روزنامه شرق و همه رسانه‌هایی‌که با حفظ استقلال نظر، با انصاف و جوانمردی نسبت به دولت یازدهم رفتار کردند و هم و غم خود را پاسبادشت منافع ملی و دستاوردهای قابل‌تأمل دولت که درواقع پیروزی و دستاوردهای مجعوم نظام اسلامی و ملت قهرمان ایران است قرار دادند، تقدیر و تشکر کرد.

توفیق‌تان را در کمک به شفافیت و آگاهی

عمومی آرزو داریم.

دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت

حسین جلالی: به مناسبت سی‌وهشتمین سالگرد

شهادت آیت‌الله بهشتی و اعضای حزب جمهوری اسلامی، یکشنبه ۱۱ تیر مراسمی برای بزرگداشت شهدای هفتم تیر در کانون توحید برگزار شد. «فرشاد مؤمنی» و «محمدرضا واعظ‌مهدوی» دو سخنران اول این نشست بودند که به ذکر خاطراتی از شهید بهشتی بسنده کردند. سخنران اصلی این جلسه حجت‌الاسلام «محمد سروش‌محلّاتی» بود که محور بحث خود را «نقش عقل در جامعه اسلامی» قرار داد. او در بحث خود به این موضوع پرداخت که آیت‌الله بهشتی دیدگاه متفاوتی به نقش عقل در منظر اسلامی داشت. چهره‌های سرشناسی در این نشست حاضر شدند؛ از سیاسیون می‌توان به اصلاح‌طلبانی مانند محمدرضا عارف، محمود صادقی، الیاس حضرتی، محسن مهرعلیزاده و مصطفی کوآکیان اشاره کرد و سرشناس‌ترین چهره مذهبی را آیت‌الله فاطمی‌نیا دانست که در انتهای این نشست خود را به جمع حضار اضافه کرد.

شخصیت شهید بهشتی حاصل زیربنای اندیشه‌ای او بود

فرشاد مؤمنی سخنان خود را با یاد آیت‌الله موسوی‌ارdebیلی، مؤسس کانون توحید و معمار مسجد و مجتمع توحید و شهید بهشتی شروع کرد. مؤمنی در سخنرانی مختصر خود بیشتر بر یکدستی فکر و بیان و عمل شهید بهشتی تأکید کرد و دراین‌باره گفت: «هرگز حتی یک مورد تفاوت بین قول و فکر شهید بهشتی نداریم». او به این ویژگی، خصلت دیگری هم افزود: «تکته دومی که باید گواهی بدهم این است که بین منش و رفتار ایشان قیل و بعد انقلاب تفاوتی ندیدم و فکر می‌کنم این مورد دوم دست‌یافتنی‌تر باشد. این دو ویژگی بیش از هر چیزی زیربنای اندیشه‌ای دارد». این استاد اقتصاد در ادامه بحث خود را به امروز رساند و گفت: «ما در جامعه امروز خود با مشکلات زیادی روبه‌رو هستیم. اسلوب روش‌شناختی و مبانی اندیشه شهید بهشتی معیار و مقیاسی است که می‌تواند به ما بفرماند کجاها دچار افتراض عملی و فکری شده‌ایم که امروز با این مشکلات روبه‌رو هستیم». مؤمنی مشکلات امروز را آسیب‌شناسی کرد و ادامه داد: «بسیاری از انحراف‌ها در حیطه نظر و عمل در اداره کشور به این برمی‌گردد که ما اصول، مبانی و به‌تعبیر شهید بهشتی «دکم» را به اعتبار زندگی و کوتاه‌نگری دور می‌زنیم. این باعث می‌شود اعتبار اندیشه‌ای و اعتبار عملی ما سقوط کند». او که بنا بر برنامه اعلام‌شده قرار بود خاطره‌ای از شهید بهشتی تعریف کند، می‌گوید: «در اوج درگیری‌های جبهه خط امام و در راس آن شهید بهشتی با طیف مجاهدین خلق (منافقین) و بنی‌صدر، جامعه انجمن‌های به‌تعبیر شهید بهشتی «دکم» را به اعتبار زندگی و کوتاه‌نگری دور می‌زنیم. این باعث می‌شود اعتبار اندیشه‌ای و اعتبار عملی ما سقوط کند». او که بنا بر برنامه اعلام‌شده قرار بود خاطره‌ای از شهید بهشتی تعریف کند، می‌گوید: «در اوج درگیری‌های سیاسی به آقای بهشتی گفتند: چون الان درگیری‌های سیاسی وجود دارد و ما به‌شدت نیازمند به یاریگری هستیم، اگر امکان دارد شما در این زمینه [دربراره ربا که شهید بهشتی دیدگاه نسبت‌استخیرگرایانه‌ای داشتند] صحبت نکنید، چون امکان دارد تعدادی از یاران خود را از دست بدهیم؛ اما واکنش شهید بهشتی این بود که ما برای جمع‌آوری رای جایی صحبت نمی‌کنیم. اگر جایی رابطه مردم و حکومت از مسیر شفافیت و صداقت فاصله بگیرد این سرآغاز انحطاط خواهد بود». مؤمنی ادامه می‌دهد: «شاید قاطع‌ترین و شفاف‌ترین صحبت‌های دکتر بهشتی درباره این قضیه در همان جلسه اصناف و انجمن‌های بازار ارائه شد». مؤمنی این سؤال را مطرح می‌کند که «شاید از خودتان بپرسید شهید بهشتی چرا آنجا درباره ربا صحبت کرد؟» او جواب می‌دهد که یکی از بزرگ‌ترین افتخارات جمهوری اسلامی در ۱۰ سال اول خود به نقل از گزارش بانک مرکزی این است که در سال ۱۳۶۷ (یعنی ۱۰ سال بعد از انقلاب) ۵۴ درصد کل نقدینگی کشور بدون هیچ هزینه‌ای سامان پیدا کرده بود و «این یک افتخار بزرگ است». او این دستاورد را حاصل «تلاش‌های صادقانه و به‌معنای دقیق کلمه محتوی بر اصول اسلامی که با راهنمایی شهید بهشتی و استاد فقید مرحوم میرمصطفی عالی‌نسب [دانش‌کده] با صداقت و جدیت و پیگیری‌های امثال مهندس موسوی دنبال می‌شد». او این کارنامه ارزشمند را حاصل کوتاه‌نایم‌دن و پایبندی امثال شهید بهشتی به اصول اسلامی خود دانست.

محمدرضا واعظ‌مهدوی: شهید بهشتی الگوی سازمان‌دهی تشکیلاتی بود

سخنران دوم این نشست محمدرضا واعظ‌مهدوی بود، او نیز مانند مؤمنی قرار بود خاطره‌ای از شهید بهشتی تعریف کند. واعظ‌مهدوی بارزترین وجه شهید بهشتی را «انضباط تشکیلاتی، انجماف فکری و توان سازمان‌دهی» و شهید بهشتی را «الگوی سازمان‌دهی تشکیلاتی» دانست. محمدرضا واعظ‌مهدوی در دوران حیات شهید بهشتی مسئول امور اعضای استان تهران حزب جمهوری اسلامی بود، برای توضیح تأثیر شهید بهشتی در بسط کار تشکیلاتی، گفت: «عمده محتوای درس «ضرورت کار تشکیلاتی» را سخنرانی‌های آیت‌الله بیان‌شده از سوسی شهید بهشتی تشکیل می‌داده». این استاد دانشکده علوم‌پزشکی شاهد، در ادامه خاطره‌ای از یکی از جلسات هیئت مرکزی حزب جمهوری اسلامی نقل می‌کند. در آن جلسه بحث بر سر تعصب تشکیلاتی بود؛ این بحث منتهی می‌شود به گفت‌وگوی شهید بهشتی با یکی دیگر از اعضای شورای مرکزی که در بهشتی حزب باید از شخصی خارج از حزب برای کسب کرسی‌ای دفاع

کند. شهید بهشتی در جواب با احتساب مفهومی به اسم «شایستگی‌های تشکیلاتی» بر این باور بود که اگر شایستگی یکی از اعضای حزب به احتساب شایستگی تشکیلاتی باز هم کمتر از شایستگی کسی از بیرون از حزب بود، باید از فرد بیرون از حزب حمایت کرد. واعظ‌مهدوی ادامه داد: «برادران درگیر که در آن جلسه حضور داشتند از جمله آن مرداری که عمده بحث بین او و شهید بهشتی بود می‌گفتند: فردی که درون تشکیلات می‌آید، ماه‌ها و سال‌ها فحش می‌خورد. به‌خاطر شما مورد هجمه قرار می‌گیرد... وقتی نوبت به انتخاب فردی می‌رسد، شما از بیرون یکی را انتخاب می‌کنید؛ این‌طور تشکیلات را نابود می‌کنید. در نهایت بعد چند رفت‌وبرگشت در بحث شهید بهشتی می‌گوید: اسلام به ما این جور دستور می‌دهد».

سروش‌محلّاتی: امروز درباره نقش مردم در حاکمیت بحث می‌کنیم

سروش محلّاتی بحث خود را این‌گونه آغاز می‌کند «در طول این ۳۵ سال کم بحث از ایشان مطرح نشده است. آیا بعد از این مدت طولانی نگافته‌ای از شهید بهشتی باقی مانده است؟ ما درباره این بزرگوار در دو جهت زیاد گفته و شنیده‌ایم؛ یکی ویژگی‌های رفتاری ایشان و مطلب دومی هم که فراوان گفته‌ایم آرا و اندیشه او بوده است». او بعد از طرح این بحث از مسئله خود می‌گوید: «ما امروز در جمهوری اسلامی سؤالات فراوانی داریم که می‌توانیم این سؤالات را با بهشتی مطرح کنیم و پاسخ او را در میان آرا و افکارش پیدا کنیم». این متفکر حوزوی به چند سؤال که امروزه مطرح است اشاره کرد: «ما امروز درباره نقش مردم در حاکمیت بحث می‌کنیم. می‌توانیم از بهشتی بپرسیم چرا در هنگام بررسی قانون اساسی به اصل پنجم که رسید تأکید کرد، و این تعبیر را گفت و به تصویب رسانید و در قانون اساسی هم آورد که رهبری از آن فقهی است، با این ویژگی‌ها که مردم او را به رهبری پذیرفته باشند؟»

روز و پاسخ بهشتی به آن اشاره می‌کند: «... اتفاقا از شهید بهشتی هم سؤال کردند که نظر شما در این‌باره چیست؟ بالاخره گاهی ضرورت‌ها اقتضا می‌کنند که با توجه به عملکرد ضعیف برخی از نهادهای خود مردم وارد میدان عمل شوند... او درباره نیروهای خودسر بحث کرد و نظرش را اعلام کرد که اگر نهادهی ضعیف است و وظایف قانونی‌اش را نمی‌تواند به درستی انجام دهد، آن نهاد را باید اصلاح کرد و شما اگر دلسوزی دارید به کمک آن نهاد دکتر بهشتی دعوت کرد حضور پیدا کند. در این جلسه، دکتر بهشتی از مخاطبان سؤال می‌پرسد که حق و باطل چیست؟ دو نفر از دکترا به‌طور مشخص به این سؤال پاسخ می‌دهند. شهید لواسانی برای توضیح‌حق می‌گوید: «معیار حق و باطل و هر چیزی در هر زمانی پیغمبر، امامان و اولیای خدا هستند. هرچه آنها بگویند باطل، باطل است و هرچه را بگویند حق، حق است». افراد دیگری هم به این پرسش پاسخ می‌دهند. در این حین آیت‌الله بهشتی در سکوت به نظرات گوش می‌دهد تا نوبت به شهید فیاض‌بخش می‌رسد و او بحث را ادامه می‌دهد و رو به شهید بهشتی می‌گوید: «تتها راهی که ما باید به دنبال آن برویم همان راهی است که یکی از دوستان آن را پیشنهاد کرد (یعنی بحث دکتر لواسانی)، چرا شما تأیید نکردید؟» شهید بهشتی پاسخ می‌دهد: «من [این حرف را] قبول ندارم که تأیید نکردم. قرآن هم این روش را قبول ندارد. چون حرکت فکری انسان از وحی آغاز نمی‌شود. از اندیشه و خرد آغاز می‌شود. اگر فیاض‌بخش اصرار ما همین است که اسلام از زمان پیامبر شروع نمی‌شود، اسلام در مسیر خود با وحی برخورد می‌کند و ادامه راهش با عقل و وحی (هر دو) است».

محلّاتی خاطره دیگری نیز از شهید بهشتی تعریف می‌کند؛ این‌بار مواجهه آیت‌الله بهشتی با طلاب، عده‌ای از طلاب مدرسه حقانی در مشهد جمع شده بودند. در مدرسه حقانی جریان مخالفت با شریعتی آغاز شده بود و استاد آنها آیت‌الله مصباح یزدی به‌شدت علیه شریعتی صحبت کرده بود. این محقق حوزوی ادامه می‌دهد: «طلاب متن صحبت‌های آیت‌الله مصباح را آورده بودند. شهید بهشتی می‌خواند و جمله به جمله جواب می‌داد. آیت‌الله

سیاست

مؤمنی، واعظ‌مهدوی و سروش محلّاتی از بهشتی گفتند

پاسخ‌های متفاوت به پرسش‌های همیشگی

عکس: محسن آrame، چهاران

بحث نبوت، شریعت و وحی آغاز می‌شود. انکار کسی که می‌خواهد اثبات نبوت بکند، ابتدا پای خود را بر گلولی عقل می‌گذارد و می‌گوید تو نمی‌توانی باید به سراغ منبع دیگری رفت... ما میراثی هزارساله در این زمینه داریم که محورش همین است... تفاوت بهشتی این است که این میراث هزارساله را که مبنای نیاز به وحی و ضرورت نبوت است و بسا تضعیف عقل آغاز می‌شود را قبول ندارد و بحث می‌کند که چرا شما می‌گویید عقل نمی‌فهمد؟... چرا عقل تشخیص ندهد. مگر انسان خوبی‌ها و بدی‌ها را نمی‌تواند تشخیص دهد. مگر خدا نفهمد: «فَالْأَمَّهَا فُجُورَها وَ تَقْوَاهَا... [بهشتی می‌گوید] در این استدلال شما عقل را نادیده می‌گیرید». سروش‌محلّاتی در ادامه توضیح می‌دهد که من در مقام اثبات، اینجا نیستم بلکه در مقام گزارش دیدگاه‌های آیت‌الله بهشتی اینجا هستم. در ادامه او قسمتی از کتاب «پیامبری از نگاه دیگر» شهید بهشتی را می‌خواند: «در بحث نبوت معمولا مطلب با این استدلال کلّی‌ام شروع می‌شود‌که عقل ما آدم‌ها به همه چیز نمی‌رسد. عقل ما کوتاه است. خدا همه‌چیز را می‌داند. قانون بشر ناقص است. بنابراین قانون کامل را خدا باید بیاورد و زندگی را برای ما روشن بکند. این بحث‌ها تا چندین قرن ذهن پژوهشگران را روشن و قلب آنها را راضی می‌کرد. آرام‌آرام با گسترش بحث‌های اجتماعی به اشکال‌هایی برخورد کرده است که دیگر روشنگری گذشته را ندارد. من الان این طرز بیان را نمی‌پسندم... برای اینکه آن چیزی که همان قدم اول باید روشن شود عبارت است قدرت اندیشه و تفکر بشری. اگر شما این قدرت را باور ندارید، از کجا تشخیص می‌دهید چه کسی پیامبر است؟... اگر بگویید عقل بی‌کار است، زیر پای خودش را خالی کرده است و بنای دین فرو می‌ریزد».

سروش‌محلّاتی در ادامه به بحث‌های شهید بهشتی در هفته‌های آخر حیات خود در برخی جلسات اشاره می‌کند: «عقل تشخیص می‌دهد، اما تشخیص عقل برای زندگی بشر تشخیص کامل نیست. زوایایی از زندگی وجود دارد که انسان به نمی‌داند می‌رسد؟ در اینجااست که خداوند از طریق انبیا، راهنمایی را که در عقل وجود داشت تکمیل می‌کند. وحی نمی‌آید چراغ عقل را خاموش کند. [بلکه] پروتیبی بر زوایای تاریک زندگی می‌اندازد... بسا این مبنا شهید بهشتی هم در فضای حوزه درگیر بود و هم در فضای دانشگاه درگیر بود».

سروش‌محلّاتی با نقل خاطره‌ای ادامه می‌دهد: «انجمن اسلامی فرهنگستان جلسه‌ای را تشکیل داد و از دکتر بهشتی دعوت کرد حضور پیدا کند. در این جلسه، دکتر بهشتی از مخاطبان سؤال می‌پرسد که حق و باطل چیست؟ دو نفر از دکترا به‌طور مشخص به این سؤال پاسخ می‌دهند. شهید لواسانی برای توضیح‌حق می‌گوید: «معیار حق و باطل و هر چیزی در هر زمانی پیغمبر، امامان و اولیای خدا هستند. هرچه آنها بگویند باطل، باطل است و هرچه را بگویند حق، حق است». افراد دیگری هم به این پرسش پاسخ می‌دهند. در این حین آیت‌الله بهشتی در سکوت به نظرات گوش می‌دهد تا نوبت به شهید فیاض‌بخش می‌رسد و او بحث را ادامه می‌دهد و رو به شهید بهشتی می‌گوید: «تتها راهی که ما باید به دنبال آن برویم همان راهی است که یکی از دوستان آن را پیشنهاد کرد (یعنی بحث دکتر لواسانی)، چرا شما تأیید نکردید؟» شهید بهشتی پاسخ می‌دهد: «من [این حرف را] قبول ندارم که تأیید نکردم. قرآن هم این روش را قبول ندارد. چون حرکت فکری انسان از وحی آغاز نمی‌شود. از اندیشه و خرد آغاز می‌شود. اگر فیاض‌بخش اصرار ما همین است که اسلام از زمان پیامبر شروع نمی‌شود، اسلام در مسیر خود با وحی برخورد می‌کند و ادامه راهش با عقل و وحی (هر دو) است».

محلّاتی خاطره دیگری نیز از شهید بهشتی تعریف می‌کند؛ این‌بار مواجهه آیت‌الله بهشتی با طلاب، عده‌ای از طلاب مدرسه حقانی در مشهد جمع شده بودند. در مدرسه حقانی جریان مخالفت با شریعتی آغاز شده بود و استاد آنها آیت‌الله مصباح یزدی به‌شدت علیه شریعتی صحبت کرده بود. این محقق حوزوی ادامه می‌دهد: «طلاب متن صحبت‌های آیت‌الله مصباح را آورده بودند. شهید بهشتی می‌خواند و جمله به جمله جواب می‌داد. آیت‌الله

مصباح این‌طور نوشته بود: «اصل‌ترین جهت نیاز به وحی که رکن برهان نبوت را تشکیل می‌دهد، این است که عقل با همه تکاملش کامل نیست که راه دقیق سعادت دنیا و آخرت را نشان بدهد. اکنون در قرن بیستم هنوز بشر قادر نیست با عقل تکامل‌یافته‌اش طرح و برنامه‌ای برای زندگی خودش ترسیم نماید؛ این حرف‌ها ادامه پیدا می‌کند [آیت‌الله مصباح به اینجا می‌رسد]: «کامل‌شدن عقل و رسیدن به حدی که بتواند صلح و سازش را در دنیا برقرار کند، امکان ندارد». آقای بهشتی جملات را می‌خواند و نقد می‌کند که بنده اصلی دلیل را در بحث نبوت نارسا و ضعیف اعلام کرده‌ام. من درباره نبوت نظر دیگری دارم. محلّاتی ادامه می‌دهد که شهید بهشتی در جواب به حرف آیت‌الله مصباح که یکی از دلایل ناقص‌بودن عقل را عدم رسیدن به صلح در جوامع غربی بیان کرده بود گفت: «مگر ما مسلمان‌ها که از وحی قرآنی برخورداریم در این دنیا چه [کرده‌ایم] که از حالا عقلی غلطی کرده‌ایم؟ ما چه کردیم؟ آقا! جنگ‌های ما از بین رفته؟» محلّاتی نقد شهید بهشتی را ادامه می‌دهد که «وقتی به ما [مسلمانان] می‌رسد می‌گوییم تئوری ما درست است [اما درست] عمل نکرده‌ایم، ولی به آنها که می‌رسد می‌گوییم تئوریتان اشکال دارد...» دغدغه شهید بهشتی اجمالا این است که ما بر ویرانه‌های عقل، دین را نباید قرار دهیم. این تلقی درستی نیست که فکر کنیم سهمی برای عقل در جامعه دینی وجود ندارد... آقای بهشتی از این مبنا که شروع می‌کرد دیگر راه باز می‌شد».

محلّاتی ادامه می‌دهد: «بزرگواران از گذشته می‌گفتند که قلمروی دین عبارت است از برنامه سعادت‌یاری برای دنیا و آخرت. یک جامعیتی در این برنامه بود. تأکید می‌کردند که همه‌چیز باید در دین، شریعت و وحی ارائه شده باشد؛ چون ما خودمان نمی‌توانیم از عقل استفاده کنیم. چیزی نداریم! بهشتی این قلمرو را می‌شکست. آنجا که وحی حضور دارد، اعتبار دارد، اما

آیا وحی همه‌جا حضور دارد؟ نه». محلّاتی دوباره به نوشته‌ها و گفته‌های بهشتی رجوع می‌کند و می‌گوید: «من نمی‌گویم همه‌جا را آن نورافکن [وحی] روشن می‌کند» و محلّاتی ادامه می‌دهد: «یعنی چه شما برای هرمسئله به دنبال دین می‌روید؟ دین مکلف به پاسخ‌دادن به تمام سؤالات است؟» او ادامه می‌دهد: «علم و دانش بشری هم قلمروی خاص خودش را دارد. گاهی شاید اینجا قلمروی مشترکی هم پیدا بکنند، اما این به معنا این نیست که شما در هر مسئله‌ای به دنبال روایت بگردید! این اشتباه بزرگ و فاحشی است».

محلّاتی از لزوم حفظ جایگاه عقل و علم می‌گوید و تأکید می‌کند: «حتی در مواردی که حکم شرع وجود دارد، ما مستقلا از بهشتی نیستیم. چرا؟ هم در هر مرحله فهم این حکم شرعی و هم در مرحله اجرا و پیاده کردن نیاز به عقل داریم.» او باز به شهید بهشتی رجوع می‌کند و تأکیدی از ایشان را برای حضار می‌خواند: «من نظیر این تأکید را از هیچ یک از متفکران اسلامی ندیده‌ام و سراغ ندارم. پیامبران نورافکن‌های قوی برای زندگی هستند که بشر از استفاده از عقل و فکر و تجربه بی‌نیاز نمی‌کنند، هرگز. برای اینکه اگر پیغمبر تمام احکام و قوانین را برای ما بیاورد، باز اجرای قانون یک دنیا قفل و تجربه می‌خواهد». محلّاتی سه بار تأکید می‌کند: «اجرای قانون یک دنیا عقل و تجربه می‌خواهد».

محلّاتی در اندیشه و گفته‌های شهید بهشتی به عمل او بازمی‌گردد و مثالی می‌زند: «سال ۵۸ علما و بزرگان نشسته بودند قانون اساسی بنویسند و یکی از مسائل این بود که باید جلوی چاپ کتب ضاله را گرفت. اصل ۲۴ قانون اساسی درباره آزادی مطبوعات و نشریات است. بهشتی در آنجا گفت «به نظر من در شرایط فوق‌العاده فعلی که بشریاتی که مبارزه فکری با اسلام می‌کنند، سودمند نیست؛ بلکه بر حسب تجربه مضر به اسلام هم هست» و این عقل بود، نه انکار حکم الهی. آیا الان شرایط برای اجرای آن احکام امروز فراهم است؟ آیا به نتایج اخیر فکر کرده‌ایم که به هدف نزدیک‌تر می‌شویم؟»

محلّاتی در مثالی دیگر به اصل ۱۶۸ قانون اساسی اشاره می‌کند که تمام محاکمات جرائم سیاسی و مطبوعاتی را علنی اعلامی می‌کند. عده‌ای در زمان تصویب این اصل می‌گفتند باید این اجازه را به قاضی بدهیم؛ چون شرعا نمی‌توانیم قاضی‌ای را به این کار مجبور کنیم. این اشکال را به حضور هیئت‌منصفه هم مطرح می‌کردند. محلّاتی از شهید بهشتی نقل می‌کند که او در این اصل می‌ایستد و می‌گوید «در جرائم سیاسی و مطبوعاتی اگر دادگاه علنی باشد، مانع بسیاری از مفاسد و دیکتاتوری‌ها می‌شود. اگر بخواهیم غیرعلنی را حذف یا شریاطی را استثنا کنیم؛ مانند این است که اصلا چنین اصل اصلی نداشته باشیم!». محلّاتی تأکید می‌کند که بزرگ‌ترین چالش امروز «چالش عقل و علم است و بس». او ادامه می‌دهد که تا وقتی جایگاه عقل و علم مشخص نشود «هیچ مسئله دیگری تکلیفش مشخص نمی‌شود». این متفکر حوزوی در انتها به دعوای اشاعره و معتزله اشاره می‌کند و می‌گوید «آیا ما می‌خواهیم مسلک اشعری‌گری را دنبال بکنیم یا در مقابل آن مکتب امامیه؟ اگر مسلک اشاعره را دنبال بکنیم، از نظر جذب عوام‌الناس و مقدسین بسیار موفق خواهیم بود». او ادامه می‌دهد: «ولی مبنای کلامی این نبوده که ما اشعری‌مسلك نبودیم. شهید مطهری چقدر خوب در بحث امر به معروف و نهی از منکر این نکته را تذکر داده است که چرا بعضی از ما شیعیان اشعری‌مسلك هستیم؟».

ادامه از صفحه ۱۷

انتقادروحانی از سدسازی در ترکیه وافغانستان

...گفت: بیابان‌زایی در ۱۰ سال گذشته باعث مهاجرت در بسیاری از نقاط شده و همچنین در سال‌های آینده این موضوع ۱۷ درصد GDP (تولید ناخالص داخلی) جهان را از بین خواهد برد علاوه بر این بیابان‌زایی و گردوغبار، سلامت و رفاه اقتصادی و اجتماعی انسان‌ها در خاورمیانه و سایر نقاط جهان را به مخاطره انداخته است. هائون لیانشو در ادامه با اشاره به افزایش وقوع توفان‌های گردوغبار در یک دهه گذشته گفت: پدیده گردوغبار توسعه پایدار کشورهای مختلف را دچار چالش می‌کند و مانعی برای دستیابی به اهداف ۲۰۳۰ به شمار می‌آید به همین دلیل جذب مشارکت دولت‌های مختلف برای نجات تالاب‌ها هدف مهم کنفرانس بین‌المللی مقابله با گردوغبار است و دریاچه ارومیه نمونه بارزی است که مورد توجه رئیس‌جمهور ایران نیز قرار گرفته است ما معتقدیم حل مشکلات از طریق همکاری‌های بین‌المللی میسر می‌شود.

وی با بیان اینکه وقوع توفان‌های گردوغبار فراتر از مرزها پیش رفته‌اند، گفت: در شرایط حاضر برای حل معضل گردوغبار احتیاج به همکاری‌های بین‌المللی داریم. حضور بیش از ۴۰ کشور دنیا در همایش بین‌المللی مقابله با گردوغبار امیدوارکننده است و امیدواریم به راهکارهای عملی به منظور حل معضل گردوغبار دست یابیم. در اجلاس بین‌المللی مقابله با گردوغبار دانش و تجربیات کشورهای مختلف در حوزه مهار کانون‌های گردوغبار به اشتراک گذاشته می‌شود. سازمان ملل نیز نهایت حمایت و پشتیبانی را از کشورهای عضو دارد. امیدواریم نتایج کنفرانس بین‌المللی مقابله با گردوغبار عملی و کاربردی باشد.

ضرورت ورود سازمان ملل به توزیع عادلانه آب در دنیا

دبیر اجرایی سازمان منطقه‌ای رایمی (کنواسیون منطقه‌ای حفاظت از محیط زیست دریایی خلیج فارس و دریای عمان) نیز که در مراسم افتتاحیه کنفرانس بین‌المللی مقابله با گردوغبار سخنرانی کرد، در صحبت‌های خود با اشاره به اینکه باید به توزیع مساوی منابع آب بر مبنای جمعیت و نیاز مناطق مختلف دنیا توجه شود، اظهار کرد: در شرایط حاضر دنیا، درباره قیمت نفت جنگ و دعوای بسیار صورت می‌گیرد این در حالی است که یک بطری آب از یک بشکه نفت گران‌تر تمام می‌شود.

عبدالرحمن العوضی اظهار کرد: منطقه رایمی منطقه‌ای است که بیشترین گردوغبار دنیا را دارد و این توفان‌های گردوغبار معاش و زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است و به همین خاطر در شرایط حاضر لازم است که به‌طور جدی به مقوله گردوغبار بپردازیم.

وی افزود: امیدواریم در جریان همایش جهانی مقابله با گردوغبار به سمت اهداف بزرگ قدم برداریم و لازم است به راهکارهای عملی به منظور حفظ منابع آب دست یابیم. ما می‌دانیم شرایط جوی در نقاط مختلف جهان در حال تغییر است؛ به طوری که روز گذشته کویت دما ۲۴درجه‌ای را تجربه کرد؛ بنابراین همه جایش‌های ناشی از گردوغبار را باید در نظر بگیریم. دبیر اجرایی سازمان منطقه‌ای رایمی تأکید کرد: باید مطمئن باشیم که آب در نقاط مختلف جهان بر مبنای جمعیت و نیازهای مناطق مختلف توزیع می‌شود اگرچه متأسفانه به این موضوع توجه زیادی نمی‌شود. در این شرایط لازم است سازمان ملل به پشت این مقوله مهم بایستد تا هر گوهی به مقدار عادلانه آب دریافت کند و امیدواریم با تعامل کشورهای مختلف به رهبری ایران بتوانیم به دستاوردهای مهم در زمینه مقابله با گردوغبار دست یابیم. خاورمیانه از مهم‌ترین مناطق دنیاست که بیابان‌های بسیاری دارد و لازم است در این منطقه به این موضوع بسیار توجه شود. در مراسم افتتاحیه همایش سه‌روزه بین‌المللی مقابله با گردوغبار که از روز گذشته در تهران شروع شد، علاوه بر حسن روحانی رئیس‌جمهوری، محمدجواد طریف وزیر امور خارجه، سورتا ستاری معاون علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، معصومه ابتکار رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، حمید چیت‌چیان وزیر نیرو و جمعی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی و همچنین «هائون لیانشو» معاون دبیر کل سازمان ملل متحد و «عبدالرحمن العوضی» دبیر اجرایی سازمان منطقه‌ای حفاظت محیط زیست خلیج فارس و دریای عمان (راپمی) حضور داشتند.اهداف همایش بین‌المللی مقابله با گردوغبار که به میزبانی سازمان ملل متحد و سازمان حفاظت محیط زیست ایران برگزار می‌شود، فراخوان برای رسیدگی به چالش‌های ناشی از توفان‌های گردوغبار و راهکارها و پیشنهادها فنی و تخصصی برای حل این مشکل است که به صورت بیهیانه‌ای از سوی وزرا منتج می‌شود. در این همایش وزرا و نمایندگان از ۴۳ کشور جهان از جمله ایتالیا، فرانسه، آلمان، چین، جمهوری آذربایجان، بلژیک، قطر، عمان، کویت، پاکستان، ارمنستان، چاد، عراق، ترکیه، هند، اردن، کره‌جنوبی، اسلواکی، صربستان و آمریکا شرکت دارند.